

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2001, Chișinău, MD-2032, str. Alecu Russo,1, bloc A-1, Etajul 2
tel: + 373 (22) 274 565; E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 24.11.2022

nr. ASR - 70

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, art. 2 și art. 10 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, Hotărârii Parlamentului nr. 331 din 30.11.2018 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 33 din 17.02.2022 privind numirea în funcție a unui membru și președinte al Plenului Consiliului Concurenței,

în conformitate cu prevederile Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1 din 30.08.2013,

analizând notificarea măsurii de sprijin parvenită de la Agenția Proprietății Publice prin intermediul Sistemului informațional automatizat "Registrul ajutoarelor de stat" cu nr. 00759 din data de 03.08.2022, privind scutirea de la plata dividendelor a Societății pe acțiuni "Energocom" (în continuare – S.A. "Energocom"), din profitul net obținut în anul 2021, materialele anexate și nota examinatorului

A CONSTATAT:

I. CONTEXTUL MĂSURII

1. Agenția Proprietății Publice, în baza art. 8 al Legii nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat și a Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1 din 30.08.2013, a notificat intenția de acordare a măsurii de sprijin S.A."Energocom", cu anexarea formularului general de notificare a ajutorului de stat.
2. Notificarea a devenit efectivă la data de 21.09.2022.
3. Comunicatul privind examinarea notificării a fost plasat pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței la data de 22.09.2022, în conformitate cu prevederile art.18 alin. (1) din Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, în

vederea asigurării transparenței în procesul decizional. Urmare a comunicatului privind examinarea notificării, nu au parvenit obiecții și propuneri.

II. BAZA LEGALĂ PENTRU ACORDAREA MĂSURII DE SPRIJIN

- Legea nr. 1134-XIII din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni.
- Legea nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.
- Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică.
- Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova aferente crizei energetice pentru perioada octombrie 2021 – octombrie 2022.
- Hotărârea Parlamentului nr.153 din 15.07.2011 pentru aprobarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova.
- Hotărârea Parlamentului nr.41 din 24.02.2022 privind declararea stării de urgență, (cu modificările ulterioare).
- Hotărârea Parlamentului nr.245 din 28.07.2022 privind prelungirea stării de urgență.
- Hotărârea Guvernului nr. 885 din 01.11.2017 cu privire la desemnarea furnizorului central de energie electrică.
- Hotărârea Guvernului nr. 589 din 10.08.2022 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență.
- Hotărârea Guvernului nr.110 din 23.02.2011 cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al societăților pe acțiuni cu cota de participare a statului și al întreprinderilor de stat.

III. BENEFICIARUL MĂSURII DE SPRIJIN

4. În conformitate cu art. 3 al Legea cu privire la ajutorul de stat, beneficiar al ajutorului de stat este orice persoană fizică sau juridică independentă, angajată într-o activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață, care primește un ajutor de stat.
5. Potrivit informației prezentate de către Agenția Proprietății Publice, beneficiarul măsurii de sprijin este S.A. „Energocom”, IDNO 1004600074938, fondatorul și unicul acționar al căreia este statul prin intermediul Agenției Proprietății Publice. Sediul întreprinderii: mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 78, MD-2012.
6. S.A. „Energocom” activează în baza licențelor eliberate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu nr. AC nr.001293 din 16.01.2018 (valabilă până la 16/01/2028 - cu prelungire ulterioară), pentru furnizarea energiei electrice și nr. AC nr.001294 din 16.02.2018 (valabilă până la 16/02/2043 - cu prelungire ulterioară), pentru furnizarea gazelor naturale.

7. Activitatea de bază (*conform CAEM2: D35.14- comercializarea energiei electrice*) este atât furnizarea energiei electrice la tarife nereglementate, furnizarea gazelor naturale, cât și achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile pe întreg teritoriul al Republicii Moldova.
8. Rezultatele economico – financiare ale întreprinderii, pe baza datelor din rapoartele financiare pentru anii 2019 – 2021, sunt prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1

Indicatori	2019	2020	2021
Cifra de afaceri, lei	4 470 843 637	4 019 758 081	2 221 805 714

- Cifra de afaceri realizată pe piața Republicii Moldova 3 570 802 477 (*medie pe 3 ani*)

Indicatori	2019	2020	2021
Cifra de afaceri realizată pe piața Republicii Moldova, lei	4 470 843 637	4 019 758 081	2 221 805 714

- Profitul/pierderi înregistrat/înregistrate pe piața Republicii Moldova 19 2015 164 lei (*medie pe 3 ani*)

Indicatori	2019	2020	2021
Profitul/pierderi înregistrat/înregistrate pe piața Republicii Moldova, lei	24 462 242	24 473 322	8 709 927

IV. DESCRIEREA MĂSURII DE SPRIJIN NOTIFICATE

9. Agenția Proprietății Publice a notificat măsura de sprijin ce constă în scutirea de la plata dividendelor S.A. „Energoacom” pentru anul 2021.
10. Cu referire la informația prezentată de către furnizor, potrivit pct.1 lit. b) din proiectul *hotărârii Guvernului privind scutirea unor societăți pe acțiuni de la plata dividendelor și a unor întreprinderi de stat de la defalcări din profitul net obținut în anul 2021*, S.A. „Energoacom” va beneficia de resurse financiare în valoare de 4 354 963 lei, ceea ce constituie 50% din profitul net obținut de către societate în anul 2021, în scopul achiziționării softurilor specializate de procurare a resurselor energetice de pe piața internă și externă.
11. Costul preliminar al softurilor enunțate, inclusiv mentenanța acestora pentru o perioadă de 3 ani, constituie cca 29,1 milioane lei. Astfel, statul prin măsura dată va contribui cu cca 14,96% din cost, restul sumei fiind acoperită de către Uniunea Europeană prin intermediul PNUD Moldova.

V. EVALUAREA MĂSURII DE SPRIJIN PRIN PRISMA EXISTENȚEI AJUTORULUI DE STAT

12. Cu referire la Acordul de Asociere încheiat între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Republica Moldova va coopera cu Uniunea

Europeană în domeniul energetic, inclusiv în domeniul eficienței energetice, a transportului de gaze naturale, petrol sau energie electrică.

13. La data de 23.12.2009 a fost adoptată Legea nr.117 privind aderarea Republicii Moldova la Tratatul de constituire a Comunității Energetice Europene. Aderarea la acest tratat permite Republicii Moldova să fie membru activ pe piața energetică regională și europeană racordându-și legislația națională în sectorul energetic la acquis-ul comunitar, oferind avantaje precum integrarea pe piața unică de energie electrică europeană, asigurarea securității energetice în partea ce ține de aprovizionarea cu gaze naturale din diverse surse, atragerea investițiilor etc.
14. Unul din principalele obiective naționale din sectorul energetic a Republicii Moldova, reieșind din situația actuală în domeniul specific de asigurare a securității energetice (influențat de lipsa diversificării resurselor energetice din mai multe surse), având în vedere angajamentele asumate de Republica Moldova prin aderarea la Tratatul Comunității Energetice, constă în identificarea surselor sigure de aprovizionare a gazelor naturale și energie electrică.
15. Conform Hotărârii Parlamentului nr.153 din 15.07.2011 pentru aprobarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova, securitatea energetică, parte componentă indispensabilă a securității naționale, reprezintă un ansamblu de măsuri orientate spre **consolidarea sectorului energetic prin diversificarea surselor de achiziție a resurselor energetice, prin crearea sau arendarea, în măsura posibilităților, a depozitelor de stocare a gazelor naturale.**
16. Potrivit art. 4 alin. (1) lit. f.) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energie electrică, Guvernul are competența de asigurare a securității energetice a statului, inclusiv pentru aprovizionarea cu energie electrică a consumatorilor finali, prin crearea unor întreprinderi care să desfășoare activitatea de transport, de distribuție sau de furnizare a energiei electrice în contextul obligațiilor de serviciu public privind asigurarea serviciului universal, privind furnizarea de ultimă opțiune sau privind realizarea activității de furnizor central de energie electrică.
17. Iar, potrivit art. 11 alin. (1) din legea prenotată, în interesul economic general, în legătură cu securitatea, inclusiv securitatea aprovizionării cu energie electrică, continuitatea, calitatea și prețurile furnizărilor, precum și în legătură cu protecția mediului, întreprinderile electroenergetice pot fi impuse să îndeplinească obligații de serviciu public.
18. Astfel, începând cu data de 25.03.2018, în conformitate cu prevederile Legii nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Legii nr.107 din 27.05.2016 cu privire la energie electrică, Hotărârii Guvernului nr. 885 din 01.11.2017 cu privire la desemnarea furnizorului central de energie electrică, S.A. „Energocom” activează în calitate de Furnizor central de energie electrică, astfel achiziționează energia electrică produsă de centralele electrice care produc energie din surse regenerabile și centralele electrice de termoficare urbane. Iar, prin Hotărârea Guvernului nr. 589 din 10.08.2022 cu privire la impunerea obligației de

serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență, S.A. „Energocon”, pe un termen de 3 ani din data de 12.08.2022, are obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situații de urgență, prin realizarea achizițiilor și/sau asigurarea stocurilor de gaze naturale.

19. Potrivit atât actelor enunțate în pct. 18 din prezenta decizie, cât și a Dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, S.A. „Energocon” este una din instituțiile cheie desemnate de către stat în scopul asigurării securității energetice a țării.
20. Obiectivele strategice specifice ale S.A. „Energocon”, prevăzute în Planul de afaceri a întreprinderii, aprobat de către Adunarea Generală a Acționarilor S.A. „Energocon” ce urmează a fi întreprinse până în anul 2030, sunt asigurarea aprovizionării cu gaze naturale prin diversificarea cailor și a surselor de aprovizionare, prin depozite de stocare, consolidarea rolului Republicii Moldova în calitate de țară de tranzit al gazelor naturale și energiei electrice prin construcția noilor linii de interconexiune, conectarea la sistemul ENTSO-E (Rețeaua Europeană a Operatorilor de Transport și de Sistem pentru Energie Electrică) și consolidarea rețelei interne de transport a energiei electrice. Totodată, unul din obiectivele întreprinderii pe termen scurt, constituie achiziția softurilor necesare pentru activitatea variată pe platformele de tranzacții ale piețelor angro de gaze naturale și energiei electrice.
21. Asigurarea securității energetice a statului și furnizarea resurselor necesare în acest scop reprezintă sarcina publică a statului și face parte din categoria prerogativelor de autoritate publică.
22. În contextul crizei energetice cu care Republica Moldova se confruntă, fapt care implică necesitatea identificării și contractării furnizorilor alternativi de resurse energetice cât și în vederea executării obligațiilor care-i revin din cadrul juridic național și a dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, care sunt obligatorii și executorii, activitatea exercitată de către S.A. „Energocon” în speța dată, poate fi apreciată ca o sarcină publică a statului și face parte din categoria prerogativelor de autoritate publică.
23. Conform punctului 17 a *Comunicării Comisiei Europene privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alin. (1) din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene*, se poate considera că o entitate acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică în cazul în care activitatea respectivă face parte din funcțiile esențiale ale statului sau este legată de acele funcții, prin natura sa, prin obiectivul său și prin normele care se aplică în cazul acesteia.
24. În altă ordine de idei, activitățile care sunt legate de exercitarea prerogativelor de putere publică potrivit *Comunicării Comisiei Europene privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alin. (1) din Tratatul de*

funcționare a Uniunii Europene, nu au un caracter economic care să justifice aplicarea normelor de concurență.

25. Prin urmare, măsura de sprijin notificată de către Agenția Proprietății Publice, de asigurare a diversificării surselor de aprovizionare cu gaze naturale și energie electrică, fapt care are loc în procesul de implementare a proiectului de conectare la platformele europene de tranzacționare a resurselor energetice, este acordată de stat în vederea exercitării prerogativelor de autoritate publică, făcând parte din funcțiile esențiale de asigurare a securității energetice ale statului, astfel nu întrunește criteriile prevăzute de Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, și nu constituie ajutor de stat.

VI. EXPERIENȚA UNIUNII EUROPENE

26. Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a expus în anul 1997, privind litigiul dintre Diego Cali & Figli Srl și Servizi Ecologici Porto di Genova SpA (cazul C- 343/95) cu privire la desemnarea Servizi Ecologici Porto di Genova SpA de către autoritatea portuară din orașul Genoa, Republica Italia cu drepturi exclusive pe sectorul portuar specializat în încărcare și descărcare de produse petroliere, în cadrul căreia compania dată, angajată în prestarea serviciilor enunțate percepe taxe aferente, care sunt stabilite unilateral de către autoritatea portuară pe baza tonajului navei și a cantității de produs încărcate sau descărcate, de la agenții economici care dețin navele care acostează în portul respectiv. În urma examinării litigiului dat, s-a constatat că activitățile care fac parte din funcțiile esențiale ale unui stat membru nu vor constitui activități economice în sensul legii comunitare a concurenței.

Reieșind din constatările expuse supra, în temeiul art. 41 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și art. 10 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

1. Măsura de sprijin notificată de către Agenția Proprietății Publice privind scutirea S.A.”Energocom” de la plata dividendelor din profitul net obținut în anul 2021, nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat.
2. Decizia intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința Agenției Proprietății Publice.
3. Partea dispozitivă a prezentei decizii va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Alexei GHERȚESCU
Președinte